

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2013

1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ΕΚΤ και οι συμμετέχουσες εθνικές αρμόδιες αρχές που είναι υπεύθυνες για την άσκηση τραπεζικής εποπτείας θα διενεργήσουν συνολική αξιολόγηση σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού για τον ενιαίο εποπτικό μηχανισμό (κανονισμός EEM)¹. Ο κανονισμός EEM θα τεθεί σε ισχύ στις αρχές Νοεμβρίου 2013. Η ΕΚΤ θα ολοκληρώσει τη συνολική αξιολόγηση του τραπεζικού συστήματος τον Οκτώβριο του 2014, προτού αναλάβει τα νέα της εποπτικά καθήκοντα τον Νοέμβριο του 2014.

Η σκοπούμενη συνολική αξιολόγηση αποτελεί σημαντικό στοιχείο των προπαρασκευαστικών εργασιών για τον EEM, καθώς εξασφαλίζει την αναγκαία σαφήνεια ως προς τις τράπεζες που θα τελούν υπό την άμεση εποπτεία της ΕΚΤ. Ο κανονισμός EEM παρέχει στην ΕΚΤ τη δυνατότητα να λαμβάνει από τις εθνικές αρμόδιες αρχές των συμμετεχουσών κρατών μελών κάθε συναφή πληροφορία που χρειάζεται ενόψει της συνολικής αξιολόγησης των οικείων πιστωτικών ιδρυμάτων. Η άσκηση αξιολόγησης θα περιλαμβάνει αξιολόγηση των κινδύνων για σκοπούς εποπτείας, έλεγχο της ποιότητας των στοιχείων του ενεργητικού και άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (stress test). Το συγκεντρωτικό αποτέλεσμα της συνολικής αξιολόγησης ενδέχεται να οδηγήσει στη λήψη μιας σειράς συμπληρωματικών μέτρων στα οποία πιθανόν να περιλαμβάνονται και υποχρεώσεις για αλλαγές στις προβλέψεις και το κεφάλαιο των τραπεζών.

Σκοπός του παρόντος σημειώματος είναι να προσφέρει μια προκαταρκτική γενική επισκόπηση των βασικών χαρακτηριστικών της συνολικής αξιολόγησης.

¹ Κανονισμός (ΕΚ) του Συμβουλίου για την ανάθεση ειδικών καθηκόντων στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα σχετικά με τις πολιτικές που αφορούν την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων (εκκρεμεί η δημοσίευσή του στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης).

2 ΣΚΕΠΤΙΚΟ

Η επιβράδυνση της οικονομικής δραστηριότητας και οι εντάσεις στις χρηματοπιστωτικές αγορές που σημειώθηκαν πρόσφατα επηρέασαν τους ισολογισμούς των τραπεζών, με αρνητικές συνέπειες όσον αφορά τη χορήγηση δανείων προς την πραγματική οικονομία. Οι εποπτικοί και ρυθμιστικοί φορείς στην Ευρώπη έχουν ήδη αναλάβει πολλαπλή δράση προς αντιμετώπιση των δυσμενών αυτών εξελίξεων, ενώ οι ίδιες οι τράπεζες σημείωσαν σημαντική πρόοδο στην ενίσχυση των ισολογισμών τους, αντλώντας μάλιστα μεγάλες ποσότητες κεφαλαίων. Από τότε που εκδηλώθηκε η παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση οι τράπεζες της ζώνης του ευρώ έχουν αντλήσει νέα κεφάλαια ύψους περίπου 225 δισεκ. ευρώ, ενώ οι κυβερνήσεις διέθεσαν άλλα 275 δισεκ. ευρώ, ποσά που συνολικά αντιστοιχούν σε πάνω από 5% του ΑΕΠ της ζώνης του ευρώ. Σήμερα ο διάμεσος δείκτης βασικών ιδίων κεφαλαίων κατηγορίας 1 (Core Tier 1 capital ratio) των μεγαλύτερων τραπεζών της ζώνης του ευρώ βρίσκεται πλησίον του 12% και οι περισσότερες από τις εν λόγω τράπεζες συμμορφώνονται ήδη με τις ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις του πλαισίου κανόνων της οδηγίας σχετικά με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις IV/του κανονισμού σχετικά με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις, το οποίο πλέον έχει τεθεί σε πλήρη εφαρμογή. Σε χώρες όπου εφαρμόζονται διεθνή προγράμματα στήριξης διαγράφηκαν σε μεγάλο βαθμό από τους ισολογισμούς των τραπεζών προϋπάρχοντα προβληματικά στοιχεία του ενεργητικού, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι αυτά θα παύσουν να ανακόπτουν τις χορηγήσεις δανείων των τραπεζών προς κερδοφόρες επιχειρήσεις. Επιπλέον, στον απόηχο της χρηματοπιστωτικής κρίσης οι τράπεζες βρίσκονται σε διαδικασία αναδιάρθρωσης των επιχειρηματικών τους μοντέλων.

Πάντως, εξακολουθούν να υφίστανται αδυναμίες, οι οποίες ενισχύονται από την αντίληψη ότι οι ισολογισμοί των τραπεζών δεν είναι διαφανείς και από τις ανησυχίες ως προς την εν γένει κατάσταση των τραπεζών από άποψη κινδύνου. Σε αυτό το περιβάλλον η ΕΚΤ σχεδιάζει να διενεργήσει διεξοδικό έλεγχο των ισολογισμών και των προφίλ κινδύνου των τραπεζών, στο πλαίσιο της προετοιμασίας για την έναρξη λειτουργίας του ενιαίου εποπτικού μηχανισμού στα τέλη του 2014. Γενικότερα, ο έλεγχος αυτός θα ωθήσει προς την επίτευξη μεγαλύτερης διαφάνειας στους ισολογισμούς των τραπεζών και θα προαγάγει την ομοιομορφία των εποπτικών πρακτικών στην Ευρώπη. Η άσκηση επιδιώκει τρεις βασικούς στόχους: *διαφάνεια*, δηλαδή ενίσχυση της ποιότητας της διαθέσιμης πληροφόρησης για την κατάσταση των τραπεζών· *εξυγίανση των ισολογισμών*, δηλαδή καθορισμό και εφαρμογή των αναγκαίων διορθωτικών μέτρων, αν

και όπου χρειάζονται, και *οικοδόμηση εμπιστοσύνης*, δηλαδή τη διαβεβαίωση όλων των ενδιαφερόμενων μερών ότι οι τράπεζες είναι κατ' ουσίαν εύρωστες και αξιόπιστες. Εφόσον διαπιστώνεται κεφαλαιακή ανεπάρκεια σε σχέση με ορισμένο κεφαλαιακό δείκτη αναφοράς, οι τράπεζες θα υποχρεούνται να λάβουν διορθωτικά μέτρα. Υπό την ιδιότητα της νέας εποπτικής αρχής η ΕΚΤ θα είναι σε θέση να παρακολουθεί και να επιβάλλει την εφαρμογή των μέτρων αυτών.

3 ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Η ΕΚΤ θα διενεργήσει τη συνολική αξιολόγηση σε συνεργασία με τις εθνικές αρμόδιες αρχές, στο πλαίσιο του ΕΕΜ. Λόγω της πρωτόγνωρης εμβέλειας της άσκησης, η οποία θα περιλαμβάνει περίπου 130 πιστωτικά ιδρύματα σε 18 κράτη μέλη, καλύπτοντας κατά προσέγγιση 85% των στοιχείων του ενεργητικού των τραπεζών της ζώνης του ευρώ, καθίσταται αναγκαία μια προσέγγιση σε επίπεδο συστήματος. Η ΕΚΤ θα διενεργήσει την άσκηση καθορίζοντας τις λεπτομέρειες του σχεδιασμού και της στρατηγικής της, παρακολουθώντας την εκτέλεσή της σε στενή συνεργασία με τις εθνικές αρμόδιες αρχές, διενεργώντας διασφάλιση ποιότητας σε συνεχή βάση, συλλέγοντας και ενοποιώντας τα αποτελέσματα και οριστικοποιώντας και δημοσιοποιώντας τη συνολική αξιολόγηση. Οι εθνικές αρμόδιες αρχές θα εκτελέσουν την άσκηση σε εθνικό επίπεδο με βάση τις υποχρεώσεις και τη μεθοδολογία παροχής στοιχείων που θα αναπτυχθούν κεντρικά· με τον τρόπο αυτόν αξιοποιούνται αποτελεσματικά οι γνώσεις και η εμπειρογνομosύνη που είναι διαθέσιμες σε τοπικό επίπεδο. Για να διασφαλιστεί η ομοιόμορφη εκτέλεση σε επίπεδο χωρών και τραπεζών, θα ενσωματωθούν πλήρως σε όλες τις διαδικασίες μέτρα διασφάλισης ποιότητας.

Ο διεθνής όμιλος παροχής συμβουλών διαχείρισης Oliver Wyman θα συνδράμει την ΕΚΤ παρέχοντας ανεξάρτητες συμβουλές σχετικά με τη μεθοδολογία, ενώ παράλληλα θα βοηθήσει στο σχεδιασμό και την εφαρμογή της εκτέλεσης, περιλαμβανομένων των μέτρων διασφάλισης ποιότητας. Οι υπηρεσίες του θα είναι επίσης διαθέσιμες στις εθνικές αρμόδιες αρχές, για τη στήριξη εθνικών φορέων εκτέλεσης έργου και την παροχή προς αυτούς συμβουλών για θέματα εφαρμογής. Κατά τη διενέργεια της συνολικής αξιολόγησης οι εθνικές αρμόδιες αρχές θα χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες εμπειρογνομόνων του ιδιωτικού τομέα (συμβούλων, ελεγκτών ή/και άλλων), οι οποίοι θα τις συνδράμουν σε εργασίες, όπως ο επιτόπιος έλεγχος αρχείων, αξιολογήσεις και αποτιμήσεις.

4 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ

Η συνολική αξιολόγηση θα καλύπτει τις τράπεζες που περιλαμβάνονται στον κατάλογο που ακολουθεί. Σύμφωνα με τις επιταγές του κανονισμού EEM, η συνολική αξιολόγηση θα πρέπει να διενεργείται κατ' ελάχιστον μεταξύ των πιστωτικών ιδρυμάτων που θεωρούνται «σημαντικά» σύμφωνα με τις διατάξεις του και, ως εκ τούτου, εποπτεύονται άμεσα από την ΕΚΤ. Πάντως, ο πλήρης και οριστικός κατάλογος των σημαντικών τραπεζών θα καταρτιστεί το 2014, όταν θα έχουν καταστεί διαθέσιμα ενημερωμένα στατιστικά στοιχεία². Ενόψει τούτου, ο συνημμένος κατάλογος καλύπτει όλες τις τράπεζες που εύλογα θα μπορούσαν να θεωρηθούν σημαντικές κατά το χρόνο οριστικοποίησης του καταλόγου το 2014 (βλ. το επεξηγηματικό σημείωμα). Χώρες της ζώνης του ευρώ, στις οποίες διεξάγονται σήμερα παρόμοιες διαδικασίες τραπεζικών ελέγχων, μπορούν να αξιοποιήσουν προς όφελός τους τυχόν συμπληρωματικότητες που θα προκύψουν στο πλαίσιο της συνολικής αξιολόγησης· ωστόσο, οι εθνικές ασκήσεις δεν υποκαθιστούν την πλήρη συμμετοχή στη συνολική αξιολόγηση.

Η συνολική αξιολόγηση περιλαμβάνει τρεις συμπληρωματικούς πυλώνες:

- 1) **αξιολόγηση των κινδύνων για σκοπούς εποπτείας**, στο πλαίσιο της οποίας εξετάζονται βασικοί κίνδυνοι όσον αφορά τους ισολογισμούς των τραπεζών, περιλαμβανομένων εκείνων που αφορούν τη ρευστότητα, τη μόχλευση και τη χρηματοδότηση. Ειδικότερα, η αξιολόγηση αυτή θα περιλαμβάνει ποσοτική και ποιοτική ανάλυση με βάση πληροφορίες για το παρελθόν ή το μέλλον και με σκοπό την αξιολόγηση του εσωτερικού προφίλ κινδύνου ορισμένης τράπεζας, της θέσης της σε σχέση με τράπεζες παρόμοιου μεγέθους και του βαθμού ευαισθησίας της σε μια σειρά εξωγενών παραγόντων. Η ΕΚΤ και οι εθνικές αρμόδιες αρχές αναπτύσσουν από κοινού ένα νέο σύστημα αξιολόγησης κινδύνων που θα χρησιμοποιείται ως βασικό εποπτικό εργαλείο στον μελλοντικό EEM. Η μεθοδολογία αυτή θα χρησιμοποιείται μερικώς από το επόμενο έτος, σε πρώτη φάση παράλληλα με τα εθνικά συστήματα αξιολόγησης κινδύνων, προκειμένου να καταστεί δυνατή η συγκρισιμότητα των αποτελεσμάτων και να διασφαλιστεί η ομαλή μετάβαση.

² Το άρθρο 6 παράγραφος 4 του κανονισμού EEM προβλέπει τους όρους που πρέπει να πληρούν οι τράπεζες για να χαρακτηριστούν «σημαντικές».

- 2) **έλεγχο της ποιότητας των στοιχείων του ενεργητικού**, όπως αναλύεται στη συνέχεια, στο πλαίσιο του οποίου εξετάζεται το ενεργητικό των ισολογισμών των τραπεζών, ως έχουν την 31η Δεκεμβρίου 2013. Η εν λόγω αξιολόγηση θα είναι ευρεία και διεξοδική, θα εξετάζει τα ανοίγματα σε πιστωτικό κίνδυνο και σε κίνδυνο αγοράς (περιλαμβάνοντας ποσοτικό και ποιοτικό έλεγχο των στοιχείων που είναι δύσκολο να αποτιμηθούν, ιδίως εκείνων που εμπίπτουν στα στοιχεία ενεργητικού του επιπέδου 3³), θέσεις εντός και εκτός ισολογισμού, καθώς και τα εγχώρια και μη εγχώρια ανοίγματα. Θα καλύπτονται όλες οι κατηγορίες στοιχείων του ενεργητικού, περιλαμβανομένων των μη εξυπηρετούμενων δανείων, των αναδιαρθρωμένων δανείων και των ανοιγμάτων σε κρατικούς τίτλους. Ο έλεγχος της ποιότητας των στοιχείων του ενεργητικού θα διενεργείται με αναφορά σε εναρμονισμένους ορισμούς, περιλαμβανομένων των ορισμών για τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια και τα δάνεια που τελούν υπό ρύθμιση· ενδεικτικά αναφέρεται ο απλοποιημένος ορισμός που περιέχεται στην πρόσφατη πρόταση της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (EAT) σχετικά με τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια⁴. Εάν δεν είναι διαθέσιμες οι πληροφορίες που απαιτούνται για την εφαρμογή του ορισμού της EAT για τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια, θα γίνεται εκτίμηση των σχετικών δεδομένων.
- 3) **άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων**, η οποία αξιοποιεί και συμπληρώνει τον έλεγχο της ποιότητας των στοιχείων του ενεργητικού, παρέχοντας μια προοπτική εκτίμηση της ικανότητας των τραπεζών να απορροφούν τους κραδασμούς υπό ακραίες συνθήκες. Η ΕΚΤ και η EAT έχουν συμφωνήσει να διενεργήσουν, σε στενή συνεργασία μεταξύ τους, την επόμενη άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων σε επίπεδο ΕΕ. Περισσότερες λεπτομέρειες για την άσκηση προσομοίωσης, τη μεθοδολογία της, τα σενάρια που θα χρησιμοποιηθούν και τα σχετικά κεφαλαιακά όρια θα ανακοινωθούν σε εύθετο χρόνο, κατόπιν συμφωνίας μεταξύ της ΕΚΤ και της EAT.

3 Η Επιτροπή της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία περιγράφει ως στοιχεία ενεργητικού επιπέδου 3 τα στοιχεία εκείνα του ενεργητικού που, ελλείψει αγοράς με υψηλό βαθμό ρευστότητας ή παρόμοιων μέσων σύγκρισης, πρέπει να αποτιμώνται βάσει υποδειγμάτων (βλ. ΔΠΧΠ 13).

4 Implementing Technical Standards (ITS) on supervisory reporting on forbearance and non-performing exposures (EBA/ITS/2013/03).

Συνολική αξιολόγηση

1

Αξιολόγηση κινδύνων για σκοπούς εποπτείας

- Εποπτικές κρίσεις για παράγοντες βασικών κινδύνων, όπως ρευστότητα, μόχλευση και χρηματοδότηση
- Ποσοτική και ποιοτική ανάλυση

2

Έλεγχος ποιότητας στοιχείων ενεργητικού

- Αξιολόγηση ποιότητας στοιχείων, αποτιμήσεις στοιχείων ενεργητικού, ταξινομήσεις μη εξυπηρετούμενων δανείων, αποτίμηση εξασφαλίσεων και προβλέψεις
- Κάλυψη ανοιγμάτων σε πιστωτικό κίνδυνο και κίνδυνο αγοράς βάσει στοχευμένης προσέγγισης βασισμένης στον κίνδυνο

3

Άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων

- Προοπτική εκτίμηση της ικανότητας των τραπεζών να απορροφούν τους κραδασμούς υπό ακραίες συνθήκες
- Διενέργεια σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών

Ο συνδυασμός των τριών αυτών πυλώνων παρέχει μια ευρείας εμβέλειας και ταυτόχρονα εις βάθος αξιολόγηση των ισολογισμών των τραπεζών. Το αποτέλεσμα της συνολικής αξιολόγησης θα προκύψει από τα πορίσματα και των τριών πυλώνων – αξιολόγηση κινδύνων για σκοπούς εποπτείας, έλεγχος ποιότητας στοιχείων ενεργητικού και άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων – και τυχόν αναγκαία συμπληρωματικά μέτρα που θα κριθούν αναγκαία θα βασίζονται στο συνολικό αυτό αποτέλεσμα.

Η ΕΚΤ θα διενεργήσει τη συνολική αξιολόγηση υπό συνθήκες πλήρους ανεξαρτησίας, αλλά στη διάρκεια της διαδικασίας θα βρίσκεται σε επαφή με άλλες ευρωπαϊκές αρχές, προκειμένου να διασφαλιστεί η ομοιόμορφη δράση και επικοινωνία. Ειδικότερα, η άσκηση θα συνάδει με τη σύσταση της EAT όσον αφορά τη διενέργεια ελέγχων της ποιότητας των στοιχείων του ενεργητικού.

5 Ο ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

Επί του παρόντος οι εποπτικές αρχές συμμετεχόντων κρατών μελών διενεργούν ελέγχους ποιότητας συμπληρωματικά προς τις ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων και άλλες διαδικασίες εποπτικού χαρακτήρα. Ωστόσο, η διενέργεια του ελέγχου της ποιότητας των στοιχείων του ενεργητικού στο πλαίσιο της προετοιμασίας για τον ΕΕΜ αποτελεί νέα πρωτοβουλία, πρωτόγνωρη ως προς την ευρωπαϊκή της εμβέλεια. Ο εν λόγω έλεγχος θα βασίζεται στην αξιολόγηση του κινδύνου και θα επικεντρώνεται στα στοιχεία των ισολογισμών μεμονωμένων τραπεζών τα οποία θεωρείται ότι ενέχουν τον υψηλότερο κίνδυνο ή είναι αδιαφανή. Πάντως, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι θα αξιολογηθεί το μεγαλύτερο μέρος των στοιχείων του ενεργητικού των τραπεζών, τόσο σε επίπεδο χωρών όσο και σε επίπεδο τραπεζών, θα εφαρμοστούν αυστηρά ελάχιστα κριτήρια κάλυψης. Αυστηρές ελάχιστες απαιτήσεις θα διέπουν εξάλλου και τη δειγματοληψία βάσει επιλεγμένων χαρτοφυλακίων. Προς επαλήθευση της ποιότητας και ομοιομορφίας των τραπεζικών δεδομένων και, όπου κριθεί απαραίτητο, της διόρθωσής τους, θα πραγματοποιείται επικύρωση της ακεραιότητας των δεδομένων. Παρόλο που εντός του χρονικού πλαισίου διενέργειας του ελέγχου δεν θα υπάρξει πλήρης αξιολόγηση των εσωτερικών υποδειγμάτων που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των σταθμισμένων ως προς τον κίνδυνο στοιχείων του ενεργητικού, τα αποτελέσματα του ελέγχου θα οδηγήσουν σε προσαρμογές των σταθμίσεων κινδύνου, όπου κρίνεται δικαιολογημένο.

Συγκεκριμένοι στόχοι του ελέγχου της ποιότητας των στοιχείων του ενεργητικού

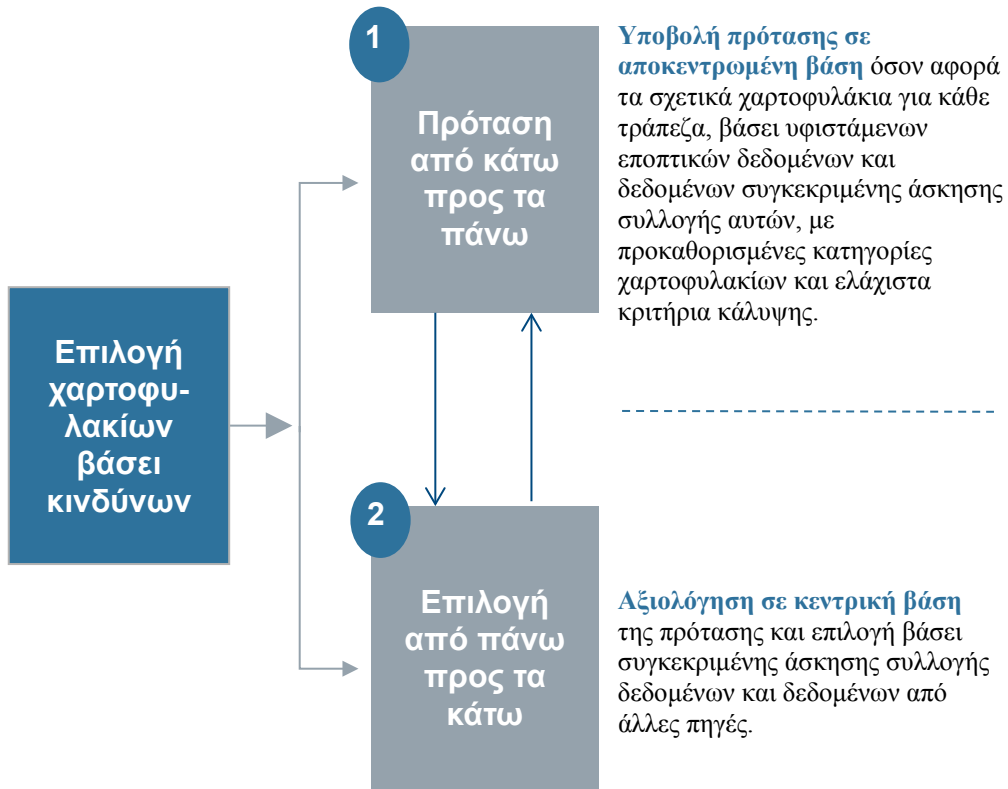

- Αξιολόγηση της επάρκειας των προβλέψεων για ανοίγματα σε πιστωτικό κίνδυνο
- Προσδιορισμός της κατάλληλης αποτίμησης των εξασφαλίσεων για ανοίγματα σε πιστωτικό κίνδυνο
- Αξιολόγηση της αποτίμησης σύνθετων μέσων και στοιχείων ενεργητικού υψηλού κινδύνου στους τραπεζικούς ισολογισμούς

Ο έλεγχος έχει μεγάλη εμβέλεια και θα καλύπτει τα ανοίγματα σε κρατικούς τίτλους και ιδρύματα (συμπεριλαμβανομένων των διατραπεζικών ανοιγμάτων), καθώς και τα εταιρικά ανοίγματα και τα ανοίγματα λιανικής. Θα ελεγχθούν τα ανοίγματα έναντι δανειοληπτών εγκατεστημένων σε κράτη μέλη εντός και εκτός του ΕΕΜ, καθώς και σε χώρες εκτός ΕΕ. Ο έλεγχος θα καλύπτει επίσης το τραπεζικό χαρτοφυλάκιο και το χαρτοφυλάκιο συναλλαγών, καθώς και τα ανοίγματα εντός και εκτός ισολογισμού (δανειακές δεσμεύσεις, εγγυήσεις και, σύμφωνα με ορισμένες εθνικές γενικώς αποδεκτές λογιστικές αρχές, πιστωτικά παράγωγα). Τέλος, θα ελεγχθούν όλα τα είδη χρηματοοικονομικών μέσων σύμφωνα με μια συντηρητική ερμηνεία των ισχυόντων Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης [δηλαδή, διαθέσιμα προς πώληση, ευχέρεια αποτίμησης στην εύλογη αξία (fair value option), διακρατούμενα μέχρι τη λήξη, προοριζόμενα για εμπορική εκμετάλλευση και δάνεια και απαιτήσεις], λαμβανομένων υπόψη των εθνικών γενικώς αποδεκτών λογιστικών αρχών, όπου κριθεί απαραίτητο. Ιδιαίτερη προσοχή θα δοθεί στα μη ευχερώς ρευστοποιήσιμα στοιχεία του ενεργητικού τα οποία αποτιμώνται με χρήση υποδειγμάτων (στοιχεία του ενεργητικού επιπέδου 3 αποτιμώμενα στην εύλογη αξία).

Ο έλεγχος της ποιότητας των στοιχείων του ενεργητικού θα περιλαμβάνει τρεις βασικές φάσεις, και ειδικότερα: i) την επιλογή των χαρτοφυλακίων, ii) την εκτέλεση και iii) την ταξινόμηση των δεδομένων. Η πρώτη φάση (επιλογή των χαρτοφυλακίων) θα είναι ουσιώδους σημασίας, καθώς σκοπός της θα είναι να διασφαλίσει ότι τα ανοίγματα που ενέχουν τον υψηλότερο κίνδυνο θα υπόκεινται σε εις βάθος έλεγχο. Στη φάση αυτή οι εθνικές αρμόδιες αρχές θα προτείνουν – σε επίπεδο τράπεζας και με βάση τις εκάστοτε τρέχουσες αξιολογήσεις κινδύνων – τα χαρτοφυλάκια που θα πρέπει να συμπεριληφθούν στη φάση εκτέλεσης. Οι προτάσεις αυτές θα υπόκεινται στα ελάχιστα κριτήρια κάλυψης σε επίπεδο χωρών και τραπεζών. Πριν από την τελική επιλογή των χαρτοφυλακίων η ΕΚΤ θα εξετάσει και θα θέσει υπό αξιολόγηση αυτές τις προτάσεις, όχι μόνο βάσει των εποπτικών δεδομένων και των δεδομένων που προκύπτουν από το σύστημα αξιολόγησης κινδύνων, αλλά και βάσει της χρηματοοικονομικής ανάλυσης σε μακροοικονομικό επίπεδο και των δεδομένων που θα έχουν συλλεχθεί στο πλαίσιο συγκεκριμένης άσκησης.

Στόχοι

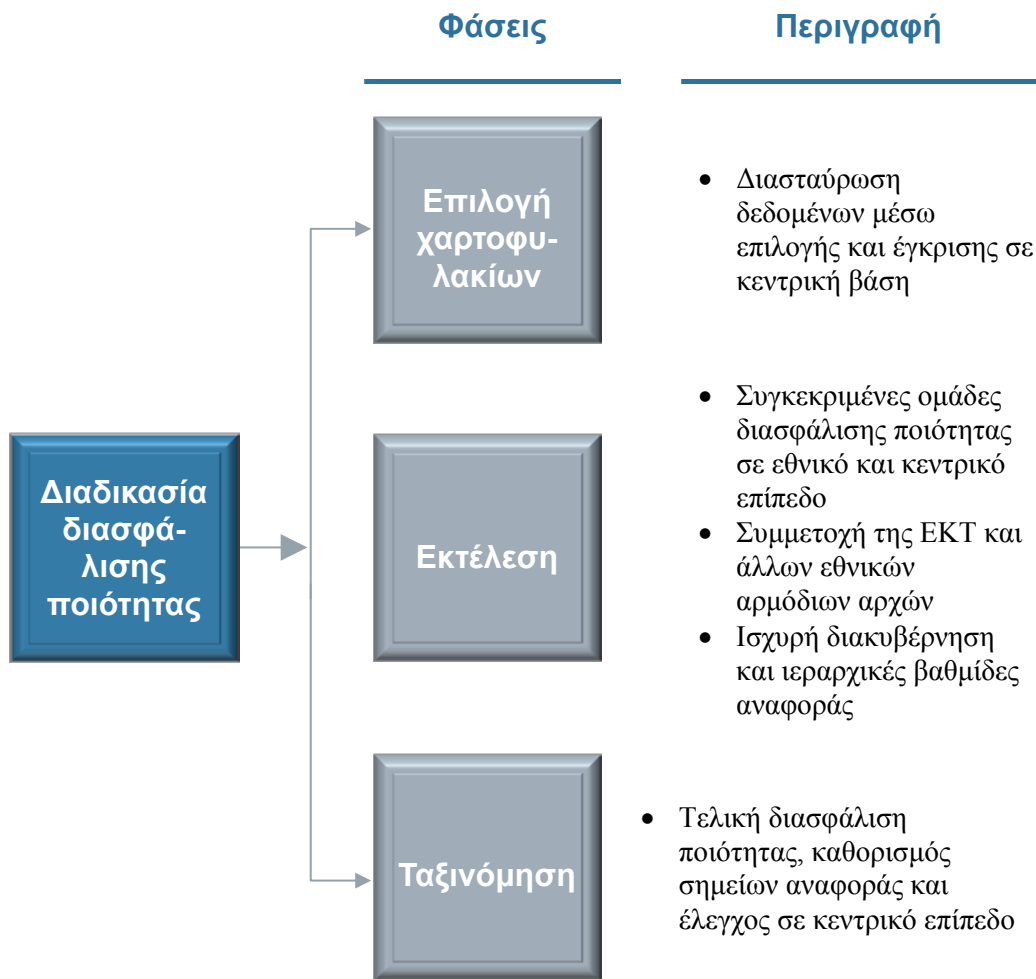

Η δεύτερη φάση (εκτέλεση) θα είναι η πιο σύνθετη, περιλαμβάνοντας μεταξύ άλλων την επικύρωση της ακεραιότητας των δεδομένων, τη δειγματοληψία, επιτόπιους ελέγχους αρχείων, την αποτίμηση των εξασφαλίσεων και τον εκ νέου υπολογισμό των προβλέψεων και των σταθμισμένων ως προς τον κίνδυνο στοιχείων του ενεργητικού.

Α	Επικύρωση της ακεραιότητας των στοιχείων
Β	Δειγματοληψία βάσει επιλεγμένων χαρτοφυλακίων για τη διενέργεια ελέγχου
Γ	Αξιολόγηση της καταλληλότητας της αποτίμησης στοιχείων ενεργητικού, της κατάταξης μη εξυπηρετούμενων δανείων, των εξασφαλίσεων και των προβλέψεων των τραπεζών
Δ	Προσαρμογή των σταθμισμένων ως προς πιστωτικούς και αγοραίους κινδύνους στοιχείων του ενεργητικού βάσει των πορισμάτων του ελέγχου της ποιότητας των στοιχείων του ενεργητικού

Διενέργεια ελέγχου ποιότητας στοιχείων ενεργητικού

Η τρίτη φάση (ταξινόμηση δεδομένων) θα περιλαμβάνει την τελική άσκηση ομοιομορφίας, προκειμένου να διασφαλίζεται η δυνατότητα σύγκρισης των αποτελεσμάτων σε όλα τα χαρτοφυλάκια για όλες τις σημαντικές τράπεζες. Θα τηρηθεί αυστηρή διαδικασία για τη διασφάλιση ποιότητας σε συνεχή βάση με συγκεκριμένες κατευθύνσεις και εναρμονισμένους ορισμούς προς επίτευξη ομοιόμορφων αποτελεσμάτων.

6 ΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΟ ΟΡΙΟ

Ως σημείο αναφοράς για τα αποτελέσματα της άσκησης θα καθοριστούν κεφαλαιακά όρια. Ο κεφαλαιακός δείκτης αναφοράς θα οριστεί στο 8% κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (Common Equity Tier 1). Για τον έλεγχο της ποιότητας των στοιχείων του ενεργητικού θα εφαρμοστεί ο ορισμός για το κεφάλαιο που θα ισχύσει από την 1η Ιανουαρίου 2014, ενώ για την άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων θα εφαρμοστεί ο ορισμός που ισχύει στο τέλος του χρονικού ορίζοντα.

Το κεφαλαιακό όριο μπορεί να αναλυθεί στις δύο συνιστώσες του: στον δείκτη κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (4,5%) και στο απόθεμα ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου (2,5%). Θα ζητηθεί πρόσθετη κεφαλαιακή απαίτηση 1% προκειμένου να ληφθεί υπόψη η συστημική συνάφεια των τραπεζών που θεωρούνται σημαντικές βάσει του κανονισμού EEM.

Αυτός ο συνολικός δείκτης 8% κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 θα αποτελέσει την ελάχιστη κεφαλαιακή απαίτηση για όλες τις τράπεζες που καλύπτονται από τη συνολική αξιολόγηση. Υπολογίζεται επί των σταθμισμένων ως προς τον κίνδυνο στοιχείων του ενεργητικού που προκύπτουν από τον έλεγχο της ποιότητας των στοιχείων του ενεργητικού, περιλαμβανομένης κάθε αναγκαίας προσαρμογής των σταθμίσεων κινδύνου. Στο πλαίσιο αυτό ο δείκτης μόχλευσης θα παρέχει πρόσθετες πληροφορίες για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων.

Οι σχετικοί όροι και παράμετροι των σεναρίων καταστάσεων κρίσης θα καθοριστούν και θα ανακοινωθούν σε μεταγενέστερη φάση, κατόπιν αναλύσεων που θα πραγματοποιήσουν από κοινού η ΕΚΤ και η ΕΑΤ.

7 Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Για την προώθηση της διαφάνειας, της ομοιομορφίας και της καλής επικοινωνίας κατά τη διεξαγωγή της άσκησης, οι εθνικές αρμόδιες αρχές θα αναθέτουν περιοδικά σε μέλη του προσωπικού της ΕΚΤ και εθνικών αρμόδιων αρχών άλλων κρατών μελών να αξιολογούν και να ελέγχουν την εφαρμογή της συνολικής αξιολόγησης σε εθνικό επίπεδο. Αυτό άλλωστε θα διευκολύνει τις διαδικασίες διασφάλισης ποιότητας σε συνεχή βάση, τόσο σε εθνικό και όσο και σε κεντρικό επίπεδο, να επιτύχουν την ομοιόμορφη εφαρμογή της μεθοδολογίας. Σε ό,τι αφορά τη δομή του ελέγχου της ποιότητας των στοιχείων του ενεργητικού, αυτός θα εδράζεται σε μια ισχυρή κεντρική διακυβέρνηση, η οποία θα είναι υπεύθυνη για τον σχεδιασμό της μεθοδολογίας και της οργάνωσης έργου, θα επιβλέπει τη φάση εκτέλεσης και θα εξασφαλίζει την ποιότητα των αποτελεσμάτων.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Σε συνέχεια των αποτελεσμάτων της συνολικής αξιολόγησης θα λαμβάνονται, όπου κρίνεται απαραίτητο, διορθωτικά μέτρα (για παράδειγμα, ανακεφαλαιοποίηση, μεταξύ άλλων και μέσω παρακράτησης κερδών, έκδοση μετοχών, αναδιάρθρωση των πηγών χρηματοδότησης, διαχωρισμός στοιχείων ενεργητικού και πώληση κλπ.). Τα χρονοδιαγράμματα για την υλοποίηση τέτοιων μέτρων θα περιλαμβάνονται στο αποτέλεσμα της αξιολόγησης. Η ΕΚΤ θα αναγνωρίσει και θα χαιρετίσει τα διορθωτικά μέτρα που θα λάβουν οι τράπεζες και οι εποπτικές αρχές, και πριν από την ολοκλήρωση της άσκησης. Αυτά θα περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, την ενισχυμένη δημοσιότητα και

το σχηματισμό μεγαλύτερων προβλέψεων, την ανακεφαλαιοποίηση, το διαχωρισμό των στοιχείων του ενεργητικού και την πώλησή τους.

Η εκ των προτέρων διαθεσιμότητα μηχανισμών ασφαλείας θεωρείται ζωτικής σημασίας για την επιτυχία της άσκησης. Θα πρέπει εξ αρχής να αναγνωριστούν πλήρως τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της συνολικής αξιολόγησης – πρόκειται για τη μεγαλύτερη άσκηση αυτού του είδους που έχει διενεργηθεί ποτέ όσον αφορά τον αριθμό των τραπεζών, το συνολικό μέγεθός τους και τη γεωγραφική εμβέλειά τους. Είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι οι τράπεζες που διαθέτουν βιώσιμα επιχειρηματικά μοντέλα, αλλά χρειάζεται να σχηματίσουν πρόσθετα κεφάλαια για τους σκοπούς της προληπτικής εποπτείας, θα είναι σε θέση να εξασφαλίσουν αυτούς τους πρόσθετους πόρους εντός ενδεδειγμένου χρονοδιαγράμματος. Τυχόν ανεπάρκεια κεφαλαίων που θα σημειώνεται σε βιώσιμες τράπεζες θα πρέπει, πρώτα απ' όλα, να καλύπτεται από ιδιωτικές πηγές κεφαλαίων. Εάν οι ιδιωτικές πηγές κεφαλαίων δεν επαρκούν ή δεν είναι αμέσως διαθέσιμες, μπορεί να απαιτείται η συνδρομή δημόσιων μηχανισμών ασφαλείας, σύμφωνα με τις εθνικές πρακτικές και τους ευρωπαϊκούς κανόνες, με απώτερο σκοπό τη διασφάλιση χρηματοπιστωτικής σταθερότητας. Σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Ιουνίου 2013, «...τα κράτη μέλη που συμμετέχουν στον ΕΕΜ θα προβούν σε όλες τις ενδεδειγμένες ρυθμίσεις, συμπεριλαμβανομένης της θέσπισης εθνικών συστημάτων προστασίας, πριν από την ολοκλήρωση της διαδικασίας.»

9 ΕΠΟΜΕΝΑ ΒΗΜΑΤΑ

Η ΕΚΤ θα διοργανώσει σύντομα στη Φρανκφούρτη συναντήσεις με τις τράπεζες που θα τεθούν υπό συνολική αξιολόγηση.

Η διαδικασία επιλογής των χαρτοφυλακίων για τους σκοπούς της αξιολόγησης θα ξεκινήσει τον Νοέμβριο του 2013 και θα βασίζεται σε συγκεκριμένες ασκήσεις συλλογής δεδομένων. Τα συμμετέχοντα πιστωτικά ιδρύματα θα λάβουν περαιτέρω πληροφορίες από την ΕΚΤ, κατά περίπτωση, όταν θα ξεκινήσουν οι εν λόγω ασκήσεις. Για τη διασφάλιση της ομαλής εφαρμογής της συνολικής αξιολόγησης θα είναι ουσιώδης η ενεργός συνεργασία μεταξύ της ΕΚΤ, των εθνικών αρμόδιων αρχών και των πιστωτικών ιδρυμάτων.

Πριν από την ανάληψη των εποπτικών της καθηκόντων τον Νοέμβριο του 2014, η ΕΚΤ θα δημοσιοποιήσει τα ενιαία συνολικά αποτελέσματα και θα προβεί σε τυχόν συστάσεις για τη λήψη εποπτικών μέτρων από τις τράπεζες.

Παράρτημα

Ιδρύματα που περιλαμβάνονται στη συνολική αξιολόγηση

Αυστρία

BAWAG P.S.K. Bank für Arbeit und Wirtschaft und Österreichische Postsparkasse AG

Erste Group Bank AG

Raiffeisenlandesbank Oberösterreich AG

Raiffeisenlandesbank Niederösterreich-Wien AG

Raiffeisen Zentralbank Österreich AG

Österreichische Volksbanken-AG με πιστωτικά ιδρύματα τα οποία είναι συνδεδεμένα σύμφωνα με το άρθρο 10 του κανονισμού σχετικά με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις

Βέλγιο

AXA Bank Europe SA

Belfius Banque SA

Dexia NV⁵

Investar (Holding της Argenta Bank- en Verzekeringsgroep)

KBC Group NV

The Bank of New York Mellon SA

Κύπρος

Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ

Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα Λτδ

Ελληνική Τράπεζα Δημόσια Εταιρεία Λτδ

Russian Commercial Bank (Cyprus) Ltd

Γερμανία

Aareal Bank AG

Bayerische Landesbank

Commerzbank AG

DekaBank Deutsche Girozentrale

Deutsche Apotheker- und Ärztebank eG

Deutsche Bank AG

DZ Bank AG Deutsche Zentral-Genossenschaftsbank

⁵ Η μεθοδολογία για την αξιολόγηση του ομίλου αυτού θα λάβει δεόντως υπόψη τη συγκεκριμένη κατάστασή του και ιδίως το γεγονός ότι έχει ήδη διενεργηθεί εκτενής αξιολόγηση της οικονομικής κατάστασής του στο πλαίσιο του σχεδίου που δρομολογήθηκε τον Οκτώβριο του 2011 και εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 28 Δεκεμβρίου 2012.

HASPA Finanzholding
HSH Nordbank AG
Hypo Real Estate Holding AG
IKB Deutsche Industriebank AG
KfW IPEX-Bank GmbH
Landesbank Baden-Württemberg
Landesbank Berlin Holding AG
Landesbank Hessen-Thüringen Girozentrale
Landeskreditbank Baden-Württemberg-Förderbank
Landwirtschaftliche Rentenbank
Münchener Hypothekenbank eG
Norddeutsche Landesbank-Girozentrale
NRW.Bank
SEB AG
Volkswagen Financial Services AG
WGZ Bank AG Westdeutsche Genossenschafts-Zentralbank
Wüstenrot & Württembergische AG (W&W AG) (Holding της Wüstenrot Bank AG Pfandbriefbank και της Wüstenrot Bausparkasse AG)
Εσθονία
AS DNB Bank
AS SEB Pank
Swedbank AS
Ισπανία
Banco Bilbao Vizcaya Argentaria, S.A.
Banco de Sabadell, S.A.
Banco Financiero y de Ahorros, S.A.
Banco Mare Nostrum, S.A.
Banco Popular Español, S.A.
Banco Santander, S.A.
Bankinter, S.A.
Caja de Ahorros y M.P. de Zaragoza, Aragón y Rioja
Caja de Ahorros y Pensiones de Barcelona
Caja España de Inversiones, Salamanca y Soria, CAMP

Cajas Rurales Unidas, Sociedad Cooperativa de Crédito
Catalunya Banc, S.A.
Kutxabank, S.A.
Liberbank, S.A.
MPCA Ronda, Cádiz, Almería, Málaga, Antequera y Jaén
NCG Banco, S.A.
Φινλανδία
Danske Bank Oyj
Nordea Bank Finland Abp
OP-Pohjola Group
Γαλλία
Banque Centrale de Compensation (LCH Clearnet)
Banque PSA Finance
BNP Paribas
C.R.H. - Caisse de Refinancement de l'Habitat
Groupe BPCE
Groupe Crédit Agricole
Groupe Crédit Mutuel
HSBC France
La Banque Postale
BPI France (Banque Publique d'Investissement)
RCI Banque
Société de Financement Local
Société Générale
Ελλάδα
Alpha Bank A.E.
Eurobank Ergasias A.E.
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος A.E.
Τράπεζα Πειραιώς A.E.

Ιρλανδία

Allied Irish Banks plc

Merrill Lynch International Bank Limited

Permanent tsb plc.

The Governor and Company of the Bank of Ireland

Ulster Bank Ireland Limited

Ιταλία

Banca Carige S.P.A. - Cassa di Risparmio di Genova e Imperia

Banca Monte dei Paschi di Siena S.p.A.

Banca Piccolo Credito Valtellinese, Società Cooperativa

Banca Popolare Dell'Emilia Romagna - Società Cooperativa

Banca Popolare Di Milano - Società Cooperativa A Responsabilità Limitata

Banca Popolare di Sondrio, Società Cooperativa per Azioni

Banca Popolare di Vicenza - Società Cooperativa per Azioni

Banco Popolare - Società Cooperativa

Credito Emiliano S.p.A.

Iccrea Holding S.p.A

Intesa Sanpaolo S.p.A.

Mediobanca - Banca di Credito Finanziario S.p.A.

UniCredit S.p.A.

Unione Di Banche Italiane Società Cooperativa Per Azioni

Veneto Banca S.C.P.A.

Λουξεμβούργο

Banque et Caisse d'Epargne de l'Etat, Luxembourg

Clearstream Banking S.A.

Precision Capital S.A. (Holding της Banque Internationale à Luxembourg και της KBL European Private Bankers S.A.)

RBC Investor Services Bank S.A.

State Street Bank Luxembourg S.A.

UBS (Luxembourg) S.A.

Λεττονία
ABLV Bank, AS
AS SEB banka
Swedbank
Μάλτα
Bank of Valletta plc
HSBC Bank Malta plc
Κάτω Χώρες
ABN AMRO Bank N.V.
Bank Nederlandse Gemeenten N.V.
Coöperatieve Centrale Raiffeisen-Boerenleenbank B.A.
ING Bank N.V.
Nederlandse Waterschapsbank N.V.
The Royal Bank of Scotland N.V.
SNS Bank N.V.
Πορτογαλία
Banco BPI, SA
Banco Comercial Português, SA
Caixa Geral de Depósitos, SA
Espírito Santo Financial Group, SA
Σλοβενία
Nova Kreditna Banka Maribor d.d.
Nova Ljubljanska banka d. d., Ljubljana
SID - Slovenska izvozna in razvojna banka, d.d., Ljubljana
<i>Περιπτώσεις στις οποίες ένα ή περισσότερα από τα τρία πιο σημαντικά πιστωτικά ιδρύματα σε συμμετέχον κράτος μέλος είναι θυγατρικές τραπεζικών ομίλων που περιλαμβάνονται ήδη στο δείγμα (βλ. ως άνω κατάλογο)</i>
Σλοβακία
Slovenská sporiteľňa, a.s.
Všeobecná úverová banka, a.s.
Tatra banka, a.s.
Μάλτα
Deutsche Bank (Malta) Ltd

Μεθοδολογία για τον προσδιορισμό των πιστωτικών ιδρυμάτων που υπόκεινται σε συνολική αξιολόγηση

Σύμφωνα με το άρθρο 33 παράγραφος 4 του κανονισμού EEM, η ΕΚΤ «[...] είναι σε θέση] να διενεργήσει συνολική αξιολόγηση, συμπεριλαμβανομένης της αξιολόγησης του ισολογισμού, των πιστωτικών ιδρυμάτων των συμμετεχόντων κρατών μελών. Η ΕΚΤ διενεργεί τέτοια αξιολόγηση τουλάχιστον σε σχέση με τα πιστωτικά ιδρύματα που δεν καλύπτονται από το άρθρο 6 παράγραφος 4.» Αυτό υποδηλώνει ότι η συνολική αξιολόγηση πρέπει να διενεργηθεί τουλάχιστον για τα πιστωτικά ιδρύματα που θεωρούνται «σημαντικά» σύμφωνα με τα κριτήρια που αναφέρονται στο άρθρο 6 παράγραφος 4. Αυτό συμβαίνει όταν:

- (i) η συνολική αξία των στοιχείων του ενεργητικού του πιστωτικού ιδρύματος υπερβαίνει τα 30 δισεκ. ευρώ,
- (ii) το ποσοστό του συνόλου των στοιχείων του ενεργητικού ως προς το ΑΕΠ του συμμετέχοντος κράτους εγκατάστασης υπερβαίνει το 20%, εκτός εάν η συνολική αξία των στοιχείων του ενεργητικού δεν υπερβαίνει τα 5 δισεκ. ευρώ,
- (iii) το πιστωτικό ίδρυμα περιλαμβάνεται μεταξύ των τριών σημαντικότερων πιστωτικών ιδρυμάτων του συμμετέχοντος κράτους μέλους.

Αντιστοίχως, ο ως άνω κατάλογος των πιστωτικών ιδρυμάτων περιέχει όλα τα πιστωτικά ιδρύματα των οποίων τα συνολικά στοιχεία του ενεργητικού στο τέλος του 2012 πληρούσαν τα εν λόγω κριτήρια στο υψηλότερο επίπεδο ενοποίησης. Επειδή τα συνολικά στοιχεία του ενεργητικού είναι δυνατό να παρουσιάζουν διακυμάνσεις μεταξύ δύο περιόδων αναφοράς σε βαθμό που ενδέχεται να επηρεάζει τη σημασία των πιστωτικών ιδρυμάτων που βρίσκονται κοντά στα όρια, εφαρμόζεται στα όρια αυτά περιθώριο απόκλισης 10%, συνεπεία του οποίου συμπεριλαμβάνονται και τα πιστωτικά ιδρύματα με συνολικά στοιχεία του ενεργητικού μεταξύ 27 δισεκ. ευρώ και 30 δισεκ. ευρώ ή 18% και 20% του ΑΕΠ στο τέλος του 2012.

Σε γενικές γραμμές δεν ελήφθησαν υπόψη περαιτέρω κριτήρια τα οποία αναφέρονται στο άρθρο 6 παράγραφος 4 του κανονισμού EEM και αφορούν κρίση εκ μέρους των φορέων εποπτείας για την ταξινόμηση πιστωτικών ιδρυμάτων ως σημαντικών, επειδή η κρίση αυτή θα πρέπει να γίνει σε μεταγενέστερη φάση, όταν θα έχουν δημοσιευθεί οι λειτουργικές ρυθμίσεις του EEM δυνάμει του άρθρου 33 παράγραφος 2 του κανονισμού EEM.

Θα πρέπει να επισημανθούν οι επιπτώσεις της εφαρμογής του *υψηλότερου επιπέδου ενοποίησης στο συμμετέχον κράτος μέλος* κατά την αξιολόγηση του βαθμού στον οποίο τα πιστωτικά ιδρύματα πληρούν τα ως άνω κριτήρια. Πολλοί τραπεζικοί όμιλοι που περιλαμβάνονται στον κατάλογο έχουν συστήσει σε άλλα συμμετέχοντα κράτη μέλη θυγατρικές οι οποίες θα πληρούσαν τα κριτήρια σε υποενοποιημένη ή μεμονωμένη βάση. Αυτές οι οντότητες δεν καταχωρούνται ξεχωριστά, εκτός αν περιλαμβάνονται μεταξύ των τριών σημαντικότερων πιστωτικών ιδρυμάτων σε ορισμένο συμμετέχον κράτος μέλος, εφόσον κατ' αρχήν η συνολική αξιολόγηση πρόκειται να πραγματοποιηθεί σε ενοποιημένη βάση.